

A lelőhely ÉNy-i, hosszabbított területén folytatott humuszolás során további 27 régészeti jelenség került elő, melyek közül 1 épületnek, 1 cölöphelynek, 2 ároknak és 23 gödörnek bizonyult.

Az objektumok jelentős része a hosszabbítás K-i feléből került elő, melyeknek zömét a méhkas alakú gödrök képviselték. Ezen a területen előkerült egy É–D-i irányban húzódó árok (133 SNR) is, melynek két oldalán csoportosultak a gödrök. A gödrök betöltéséből nagy mennyiségű hamu és patics került elő. A lelőhely Ny-i végét egy kétosztatú árok (19–20 SNR) zárja le. Az árok mellett előkerült egy téglalap alakú, félig földbe mélyített épület (180 SNR) nyoma is, melyre ráasták az előbb említett kétosztatú árkot. Az épületből kis mennyiségű kerámia került elő, tapasztásnak, padlónak nyomát nem találtuk. Az objektumokból közepes mennyiségben kerámia (fazék, hombár, tál, korsó stb.), patics és állatsont került elő. 4 objektumból kerültek elő *terra sigillata* és amfora töredékei, melyek a Római Birodalommal történő kereskedelmi kapcsolatra utalnak. A leletanyag az elsődleges feldolgozás után a Móra Ferenc Múzeumba kerül végleges elhelyezésre.

Munkatársak: Pópity Richárd és Gera Róbert régésztechnikusok.

BENEDEK ANDRÁS

134. Makó határa (Csongrád megye) Á

A Makó–Csanádpalota között létesülő M43 gyorsforgalmi út építése kapcsán a település határában az alábbi lelőhelyeket kuttattuk.

Dáli (KÖH 52745): 2012. december 4-én, a Makó–Csanádpalota közötti műúttól É-ra, egy É–D-i irányú csatornától Ny-ra, mintegy 200–250 m-re, a tervezett M43 autópálya 44+480–44+570 kmsz-e között található M43 42. lelőhelyen próbafeltárását végeztünk.

Az ásatás során a földrajzi viszonyok, illetve a terepbejárások alapján meghatározott lelőhelytestet figyelembe véve, a lelőhellyel érintett nyomvonal területén 4, míg a kijelölt földdepó helyén 2 kutatászondát húztunk, amelyek egy kivételével mind üresnek bizonyultak. A legészakibb szondánkban, a vékony humuszréteg alatt 2, egyforma méretű árokszakaszt figyeltünk meg, amelyek valószínűleg egy nagyobb átmérőjű, kerek alaprajzú karámárokhoz tartoztak. Közvetlenül az egyik rövid árokszaka környékéről Árpád-kori edénytöredéket gyűjtöttünk. Miután a déli órákban kezdett felengedni a fagyott talaj az objektumok bontását nem kezdtük el, azokat csak foltként dokumentáltuk.

Munkatársak: Gábor László, Olgay János.

VARGA SÁNDOR

Járandószék³⁷ (KÖH 52727): 2011. augusztus 3–8 között próbafeltárást, majd 2011. október 18. és 2012. november 21. között megelőző feltárást végeztünk a nyomvonal 35. lelőhelyén.

A lelőhely feltárással érintett, lehumuszt terület 2011. november 8-i zárásakor elérte az 6192 m²-t. A kitért terület feltárással kimaradt a lelőhely É-i, Ny-i és DK-i végénél egy-egy kisebb terület feltárása. Ezen a részen 2012. november

12-én folytattuk a régészeti feltárást, melynek során még 2608 m²-t lehumusztunk. A lelőhely feltárással érintett, lehumuszt terület 8800 m²-t. Ebből a régészeti objektumokkal fedett terület 6858 m²-t tett ki. Az 50–60 cm között váltakozó humusztakaró alatt, a sárgásbarna kevert agyagos altalajon 62 stratigráfiai egységet figyeltünk meg, melyeket végül 18 objektumhoz rendeltük. A lelőhely feltárása során 2 épület, 8 kemence, 5 hamusgödör, 4 munkagödör, 18 tárolóverem, 6 árok és 14 cölöphely került elő. Korszak meghatározó leletanyag szinte az összes objektumból előkerült, melyeket az Árpád-korhoz kötöttünk. A lelőhely É-i végében 2 félig földbe mélyített épület (26, 30 SNR) került elő. Mind a kettő épületet kemencével látták el, melyeknek a sütőfelületét kerámiával rakták ki. Tapasztás vagy lesározás nyomát csak kisebb felületeken észleltünk. A lelőhely közepén előkerült egy 6 kemencéből álló kemencebodor. Bontásuk során meg tudtuk figyelni, hogy a kemencéket nem egyszerre, hanem egymás után használták. Sütőfelületüket a megszokott kerámián kívül állatsonttal és kőanyaggal is sűrűn kitapasztották. A nyomvonal szakaszán 18 kisebb gödröt tártunk fel, melyeknek alakja kerek, tálszerűen az altalajba mélyedő volt. Az objektumokból csak kevés leletanyag került elő. A feltárást 4 árok kisebb-nagyobb szakaszát bontottuk ki. Nagyobb részletet az 5, 13 és a 60 SNR árkok esetében tudunk megfigyelni. Az első kettő esetében a nagyobb területet körbefogó és élesen, derékszögben megtörő formája alapján, karám részletének tartottuk, addig az utóbbit a keresztmetszete alapján vízvezető ároknak tekintettük. A leletanyag az elsődleges feldolgozás után a Móra Ferenc Múzeumba kerül végleges elhelyezésre.

Munkatársak: Pópity Richárd és Gera Róbert régésztechnikusok.

BENEDEK ANDRÁS

135. Makó, Ibolya utca (KÖH 80879)

(Csongrád megye) Ő, Á, Kk, I

2012. augusztus 13–31. között a Móra Ferenc Múzeum – szennyvíz-csatornázáshoz kapcsolódó régészeti megfigyelés keretében – a makói Ibolya utcában leletmentő feltárást végzett. Összesen 210 m hosszán, 301 m² kiterjedésű területen (ebből régészetileg érintett 267 m²) 139 régészeti objektumot tártunk fel, melyek közül 1 őskori gödör, 2 Árpád-kori gödör, 132 késő középkori sír, 2 késő középkori árok és 2 ismeretlen korú árok volt. A szomszédos Orgona utcában is húztunk 3 szondaárkot, régészeti korú objektum azonban itt nem került elő. A földmunkák során a Virág és a Sovány utcákban is meg lehetett figyelni szórványosan, nem *in situ* helyzetben előkerült emberi csontmaradványokat, továbbá a helyiek arról is beszámoltak, hogy korábban a Pipacs és Orgona utcákban is találtak csontokat.

A feltárt temetőrészlet az Ibolya utca tengelyében, az aszfaltút közepén húzódott 1–1,2 m szélességben és 180 m hosszúságban. Az aszfaltút alatt, 20 cm vastagságban zúzott kő (útalap) található, ez alatt 20 cm-es salakos feltöltés, majd 70–80 cm vastagságban mezősegi talaj. A jelenlegi felszíntől 120–130 cm-re jelentkezett a sárgás színű lösz altalaj.

Az egymással párhuzamosan, sorban elhelyezkedő sírok egy jól körülhatárolható, egységes, korábban nem ismert temetőhöz tartoztak. A temető É-i és D-i, jól azonosítható kerítőárkát is feltártuk, a Ny-i és K-i irányú kiterjedés azonban a magántelkek miatt egyelőre nem meghatározható.

37 A földrajzi név alakja helyesen: Járandószél!